

INFORMACIJOS

Nr. 49/50 /72-73/

1953 m. gruodžio mėn. 9 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra savaitinis Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai, rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

15.000 DM. AUKA GIMNAZIJOS NAMAMS

Šveicarijos Raudonasis Kryžius, jau anksčiau pažadėjęs Gimnazijos Namams dovaną bent 10.000 DM sumos, savo direktorijos posėdyje galutinai nutarė skirti Vasario 16 Gimnazijos Namams, bendrabučiui Rennhofo pilyje įrengti, 15.000 DM. Pranešime apie šį nutarimą išakmiai pastebima, kad direktorija su dideliu susidomėjimu iškleusiusi Šveicarų Europos Pagalbos įgaliotinio, p. Schellmann, pranešimą.

Ponas Schellmann, aplankęs Rennhofo pili, susipažinęs kelių valandų pokalbyje su Krašto Valdybos planais, jos jau atliktais pilies įrengimo darbais ir visa projekto eiga, su entuziazmu pritarė jos planams ir pažadėjo remti Krašto Valdybos pastangas visose Šveicarijos organizacijose. Šveicarijos Raudonojo Kryžiaus auka ir yra jo išpildyto pažado išdava.

Pati Šveicarijos Europos Pagalba, kurios 15.000 DM auka Krašto Valdyboje jau gauta, dabar praneša Krašto Valdybai, kad Gimnazijos klasei papuošti ji rinksianti žymiųjų šveicarų grafikų darbus ir kitais metais tą rinkinį padovanosianti Gimnazijai.

Šveicarų Darbininkų Šalpos Organizacija pranešė Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkui, p. A. Paulaičiui, kad ji skirianti Krašto Valdybai Gimnazijos Namams

1.000 šveicarų frankų auką.

Iš Vokietijos ir Didžiosios Britanijos apylinkių ir toliau gaunamos aukos, kurias šios neturtingos lietuvių bendruomenės pagal išgalę neša, norėdamos prisidėti prie didžiojo lietuvių tremtinių užsimojimo duoti lietuvių švietimo įstaigai savą pastogę.

TURTINGAS TORONTO LIETUVIŲ KALĖDŲ SENELIS

KLB Šalpos Fondo Toronto Apylinkės Komitetas, per savo pirmininką V. Vaidotą, persiuntė Vokietijos Krašto Valdybai

300 doleriu Kalėdu dovana

Vokietijos lietuviams vaikučiams.

Didžiąją šios sumos dalį Toronto Komitetas prašo panaudoti Kalėdu eglaitės pradžios ir vargo mokyklų vaikučiams papuošti ir dovanėlėms tu mokyklų mokiniams. Kanados Toronto Kalėdų Senelis prašo pasveikinti vaikučius ir jiems pranešti, kad jis dovanas siunčia iš tolimo Toronto ir prašo vaikučius visada būti pavyzdiniais lietuviukais ir gerai mokytis. Tada jis pažada vaikučių neužmiršti ir per ateinančių metų Kalėdas.

Ypatingai paskutiniu laiku, Vargo Mokyklų Šalpa nepaprastai padidėjo. KLB Šalpos Fondo Centro Komitetas yra persiuntęs Vargo Mokykloms 300 doleriu auką ir tikisi šią sumą pervesti Vokietijos Krašto Valdybai Vargo Mokyklų reikalams kas mėnesį

Nauja apylinkės valdyba

Diepholzo Apylinkės lietuvių visuotiniame susirinkime lapkričio 22 d. išrinkta nauja Apylinkės Valdyba tokio sąstato: pirmininkas Jonas Čaplinskas, sekretorė Modesta Plechavičiūtė, išdėininkas Kostas Vilkaitis.

Lietuvių evangelikų Vokietijoje šalpa

Lietuvių Evangelikų Liuterionių Vyriausiosios Bažnyčios Tarybos Pirmininkas, kun. A. Keleris, praneša apie "Lutheran World Federation" pastangas suintensyvinti evangelikų tremtinių šalpos darbą.

Tam reikalui Baden-Württembergo, Rheinland-Pfalz ir Hesseno lietuvių apylinkės prašomos pranešti Vokietijos Krašto Valdybai:

- a. / apie sergančiuosius džiova /nuo kada serga ir kokioje ligoninėje/,
- b. / apie sergančiuosius džiova /nuo kada iki kada ir kur/,
- c. / apie sveikatos įstaigose tikrinamuosius ar tikrintuosius Tbc. ligonius, nors jie ir nebūtų buvę ligoninėje, pranešant taip pat nuo kada jie yra sveikatos priežiūroje arba kada jie toje priežiūroje buvo.

Šios žinios duodamos tik apie lietuvius evangelikus, nurodant:

- 3 -

- 1./ vardą, pavardę, gimimo datą ir vietą, tautybę, vedęs, nevedęs, našlys ar išaiškyręs ir kiek šeimos narių.
- 2./ tikslų antrašą /ir šeimos narių/,
- 3./ ar turi darbą ar bedarbis /nuo kada/,
- 4./ karo sužalotas ar invalidas /rentės suma/,
- 5./ ligoniai prašomi pranešti, jei tas galima, kada jie numatomi būti iš ligoninės atleisti.

prašoma, pačių ligonių labui, žinias suteikti greit ir tiksliai, nes nuo to pareis ir pati pagalbos akcija. Prašoma Vokietijos Krašto Valdybai pranešti ir ateityje tuojuos apie naujai susirgusius džiova lietuvius evangelikus.

Pavėluotas atsisveikinimas

Praeitame "Informacijų" numeryje pranešėme apie Hannover - Stücken stovyklos lietuvių Mazūro mirtį. Tik jį palaidojus, sekančią dieną, lėktuvu iš JAV, paskutiniam atsisveikinimui, atvyko jo augintinis Paulius, tarnaujantis amerikiečių kariuomenėje, netoli Kanados, X Forte.

Ir koks buvo P. nušiminimas, kai rado supiltą kapą. F. jau turi sudaręs visus dokumentus globėjų išvykimui į JAV ir buvo tikras galėsiąs bent dalimi atsilųginti už jo užauginimą.

P. su amerikiečių armija yra pasirašęs 5 metų karinės tarnybos sutartį. Po kelių metų bus siunčiamas kadetų mokyklon, o ją baigęs karininko laipsniu, automatiškai gaus ir JAV pilietybę.

Po 25 metų antrą kartą vedasi

Hannoverį š.m. gruodžio 2 d. kun. Šarka dar kartą po 25 metų sutuokė svipstęs. Fats S. yra latvis ir evangelikas, o jo žmona Latvijoje lietuvė-katalikė. Kaip jau žinoma, R-kat. bažnyčia nepripažįsta tokių vedybų, kur vedamasi kitos tikybės bažnyčioje. Ta priežastis ir privertė S. šeimą dar kartą susituokti, bet jau R-kat. bažnyčioje.

Čia yra ir dar viena panaši latvių-lietuvių šeima, kuri mano netrukus taip pat pasekti S. šeimos pavyzdžiu.

Lietuviai stiprinasi

Münchenietis lietuvis, Donatas Bielskus, sėkmingai baigė elektrotechnikos studijas Stuttgarte augštojoje Technikos Mokykloje /Technische Hochschule Stuttgart/ ir, apgynęs diplomą, gavo dipl. inž. laipsnį. Dipl. inž. D. Bielskus, tik baigęs studijas, tuojuos gavo konstruktoriaus vietą visam pasauli žinomoj elektros dirbinių firmoj "Siemens", Stuttgarte.

Tai jau trečias lietuvis inžinierius, kuris Stuttgarte dirba atsakingą augštą kvalifikaciją darbą vokiečių firmose.

ATVYKO LIETUVIS SOVIETŲ KARO BELAISVĖJE IŠBUVUS 8 METUS

Šiomis dienomis Stuttgarto lietuvių bendruomenėje visų susidomėjimą sukėlė ats. kapitonas P.V., kuris, kaip vokiečių armijos karys, 1945 m. pateko sovietų belaisvėn, nuteistas 10 metų priverčiamojo darbo ir išvežtas Sibiran. Prieš mėnesį laiko jis staiga su kitais vokiečių belaisviais buvo amnestuotas ir grąžintas Vokietijon.

Dabar kap. V. ilsisi vienoje sugrižusiems belaisviams skirtoje sanatorijoje. Tikimasi, kad kap. V. savo pergyvenimus patieks mūsų spaudai plačiau. Kap. V. išėjęs iš sanatorijos ketina apvažinėti visas lietuvių kolonijas ir pamatyti tremtinių gyvenimą bei surasti pažįstamų.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO

Worms

Visai netoli Rheino upės, seno vokiečių miesto - Worms, dar vadinamu "Niebelungų Miestu", su žymia sena katedra, pakraštyje, įsikūrė nedidelis lietuvių sargybinių būrys, tiesioginiai priklausąs Mainz-Uhlerborn kuopai. Pažymėtina, kad tai yra pati seniausia lietuvių kuopa, įsteigta 1947 m. Scheinfelde. Ši kuopa buvo kilnojama pietų Vokietijoje iš vietos į vietą, jos nariai ir vadovybė keitėsi, bet dar šiandien rasime vyrų, kurie kuopoje išbuvo nuo pat jos įkūrimo iki šių dienų. Minint šių metų lapkričio 23 d., mūsų kariuomenės steigimo jubiliejų, buvo pagerbti ir šie vyrai.

Worms būrys susideda iš 80 vyrų, kuriam vadovauja leitn. Fetkūnas. Būrys apgyvendintas buv. mokykloje - tai modernus dviaukštis pastatas. Visur matosi didelė švara ir tvarka. Ant gražiai sutvarkytos valgyklos sienos kabo didžiulis kryžius, padovanotas Vokietijos Sielovados Tarnybos vad., Tėvo Bernatonio.

Kaiserslautern

Šios vietovės lietuviai yra išblaškyti po įvairias netolimas vietoves. Kiek stambesnis vienetas yra vad. "General Depot" rajone. Dalinio vadas kap. Berentas, nuoširdus suvalkietis, nuo gruodžio 1 d. atsistatydina.

Šio dalinio vyrai išimtinai parinkti įvairūs specialistai, nes kuopa atlieka įvairiausių statybos darbus. Techniškosios dalies viršininkas yra leitn. inž. Lapeška. Dalinys apgyvendintas naujai pastatytuose mažuose moderniškuose nameliuose, išmėtytuose didžiuliame miškingame rajone.

Iš apie 200 būrio vyrų tik 160 lietuvių - kiti vokiečiai, vengrai. Šioje kuopoje gyvena ir kun. B. Liubinas, neseniai baigęs Romoje lietuvišką dvasinę kolegiją. Kun. Liubinas yra dalinių dvasios vadas, labai energingas, gero būdo ir visų vyrų labai mėgiamas.

Kuopos vyrų gyvenimas, kad ir neblogos gyvenimo sąlygos, yra nelengvas - griežta tvarka, kolektyvinis gyvenimas be šeimų, ne

sava profesija, daugelį vyrų veikia «legiančiai. General Depot kuopa yra bene viena iš geriausiai susitvarkusių - visur matosi puikūs tautinių motyvų paveikėliai, portretai žymių mūsų asmenybių ir pan. Romovėje veikia skaitykla ir savas knygynas su 300 tomų vertingų knygų vien lietuvių autorių. Lietuviškos spaudos iš visų pasaulio kampų pilna. Ir knygos ir laikraščiai labai skaitomi. Pamaldos laikomos netoli esančioje lenkų koplytėlėje. Vienam techniškam būriui vadovauja energingas leitn. Valiūnas.

Įdomu pastebėti, kad neseniai "Europos Lietuvyje", grįžusi iš Lietuvos 1951 m. vokiečiai, ieškojusi lietuvių vyro, kaip tik ji čia ir susirado. Netrukus bus aplaistytos ir veddybos.

Dalinyje be kitų svetimtaučiu, tarnauja ir 4 vokiečiai, 1951 m. grįže iš Lietuvos. Jie yra, galima sakyti, tikrai sutapę su mūsų tauta ir džiaugiasi ir liūdi jos reikaluose kartu su kitais mūsų kuopos vyrais. Kuopoje yra ir lietuvis Ž., dar neseniai partizanavęs Lietuvoje. Iš ten yra atsigabenes ir visą eilę daiktelių, kuriuos saugoja, kaip savo akį - tai jo talismanai, lydėje kiekvienam žingsnyje kovojant už Lietuvos laisvę. Atsivežęs turi ir nemaža nuotraukų, tarp kurių matosi viena ypatingai indomi-vaizduoja šių dienų lietuvių sovietiniam rojuje, einantį Velykų rytą priekėlimui, visiškai nuplyšusiais rūbais ir apavu. Gaila, kad kai kurie kuopos vyrai jį be reikalo kritikuoja...

Tolimoje pamiškėje yra lenkų dalinys, kuriame tarnauja ir Dr. Warnowski /Varnas-Varnauskas/, buvęs Lazdijų apskr. ligoninės vedėjas, išmestas iš Šveicingeno lietuvių kuopos. Tai tipas, kiekviena proga šmeižias Lietuvą ir lietuvius. Labai gaila, kad mes visada savo gera širdimi ir parama išsilauginame ant savo galvos lietuviška duona išgamas. Dar Lietuvoje būnant, tokius tipus reikėjo pasiūsti per sieną...

Kirchheim-Bolanden

Tai yra viena iš savotiškiausių kuopų visoje Vokietijoje. Čia yra tikrenybėje realizuota ... Lietuvos-Lenkijos Unija. Kuopą sudaro pusiau lietuviai ir lenkai.

Skaityklos kairioje sienoje didžiulis nutapytas Lenkijos Ereelis, dešinėje - Lietuvos Vytis, o tarpinėje - Amerikos Ereelis. Įdomiausia yra šios kuopos vėliava - viena pusė lenkiška, kita lietuviška. Kuopos vadas yra lenkas ir ant rankovės nešioja Baltijos kuopų ženklą.

Santykiai tarp lenkų ir lietuvių geri. Patalpos blogos ir per kiauras barakų sienas švilpauja vėjas. Bet ir tokiose sąlygose mūsų vyrai nenusimena. Ypatingai humoru ir vaišingumu pasižymi dr. Sidagis ir leitn. Kiršteinas.

Kuopoje tarnauja keli jugoslavai ir keli rytprūsių vokiečiai. Vienas iš jų, dar 1948 m. buvęs Lietuvoje, moka gerai lietuviškai ir moka daug mūsų partizanų dainų. Kai pažvelgi ant šių Rytprūsių vokiečių rankovių ir ten pamatai mūsų tautinės spalvas, nenoromis ky-la mintis, gal ištikrųjų kada nors Karaliaučius bus lietuviškas.

Dalinio vyrai labai pamaldūs ir lanko koplytėlę, nežiūrint ar katalikas ar evangelikas. Visi skelbimai kuopoje trijomis kalbo-

mis: lietuviu, anglu ir lenku.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SVETUR

Švedijos nuotaikos

Kalbant apie švedų nuotaikas, ypač pabaltiečių atžvilgiu, reikia prisiminti, kad švedai pirmieji pripažino Pabaltijo kraštų okupaciją ir jų inkorporavimą Sovietų Sąjungon, išdavė bolševikams Švedijoje deponuotą Lietuvos aukšą, vienintelis iš visų nei-tralių kraštų išdavė pabaltiečius sovietams ir tuojaus po karo su-teikė bolševikams 1 milijardo kronų paskolą.

Prišimenant šiuos, dažnai užmirštamus, faktus, reikia ži-noti dar ir kitus, mažiau žinomus reiškinius. Švedija, tas, galima pasakyti, klasinis artimojo pagalbos kraštas ir dabar daug kam pa-deda, bet kam? Na gi, Lenkijai, Čekoslovakijai, Vengrijai, rytų Vokietijai ir ... Jugoslavijai, bet tik tol, kol ji buvo Kremliaus įtakoje.

Švedu pažiūra į Pabaltijo kraštus geriausiai charakterizuoja jų užsienio ministerio Osten UNDEN viešai iš parlamento tribūnos pasakyti žodžiai: "Reikia būti bepročiu, kad šiandieną dar galvoti apie tai, jog Pabaltijo kraštai kadanors atgaus savo nepriklausomybę".

Tokioje atmosferoje kalbėtis lietuvių šalpos reikalais su organizacijomis yra be galo sunku, nes nerasite jose reikalu su-pratimo, o su įstaigomis geriau nė nepradėti.

Stockholme veikiančioji visų trijų Pabaltijo kraštų šalpos organizacija Balt. Human. Förbundet, kurioje lietuvius energingai ir pasišventusiai atstovauja ir jų labai veikia p. O. Urbonas, ne kartą bandė kreiptis į švedų radiofonus. Kreipimasis be jokių kal-bų buvo atmetas. Su dideliais sunkumais vieną kitą straipsnį pa-baltiečių naudai galima pravesti opozicijos laikraščiuose, gi ofi-ciozams pabaltiečiai neegzistuoja ir jie su pabaltiečiais jokių rei-kalu turėti nenori.

Kai Balt. Human. Förbundet kreipėsi dėl sportinių rūbų Vasa-rio Gimnazijos komandai, tai 20 didesniųjų firmų, į kurias buvo kreiptasi, nė neatsakė. Rūbai buvo nupirkti iš vargingai surenkamų mažų pabaltiečių šalpai sumų ir buvo pasiūsdinti Förbundet pinigais. Tas pat Förbundet per visus 8 metus bando sueiti į kontaktą su Švedijos Raudonoju Kryžium ir per visą tą laiką nėra iš jo ga-vęs nei vieno cento.

Šioje beveik beviltiškoje nedraugiškumo atmosferoje Vokieti-jos Krašto Valdyba, sumaniai remiama p. O. Urbono ir jo švedų bi-čiuliu, vis dėlto bando pralaužti ledus. Krašto Valdyba kreipėsi į Švedijos Raudonąjį Kryžių paramos Gimnazijos Namams. Šią Krašto Valdybos žygį, be jau minėto p. Urbono ir švedų draugų Stockholme, remia švedų šalpos įgaliotinis Vokietijoje, kun. Aurelius ir Lie-tuvos Raudonojo Kryžiaus Vyriausioji Valdyba. Krašto Valdyba dar nėra gavusi prašymo atmetimo, o pasikalbėjimai su ŠRK vicopirmi-ninke, poniu Tiselius, nebuvo visai beviltiški. Ar pavyks lietu-viams pirmiesiems gauti didesnės ir sąmoningos švedų paramos?